

Торайғыров университетінің
ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛЫ

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
Торайғыров университета

**ТОРАЙҒЫРОВ
УНИВЕРСИТЕТІНІҢ
ХАБАРШЫСЫ**

Филологиялық сериясы
1997 жылдан бастап шығады

**ВЕСТНИК
ТОРАЙҒЫРОВ
УНИВЕРСИТЕТА**

Филологическая серия
Издается с 1997 года

ISSN 2710-3528

№ 1 (2021)

Павлодар

**НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
ТОРАЙГЫРОВ УНИВЕРСИТЕТА**

Филологическая серия

выходит 4 раза в год

СВИДЕТЕЛЬСТВО

О постановке на переучет периодического печатного издания,
информационного агентства и сетевого издания

№ KZ30VPY00029268

выдано

Министерством информации и общественного развития
Республики Казахстан

Тематическая направленность

публикация материалов в области лингвистики, и языкознания

Подписной индекс – 76132

<https://doi.org/10.48081/MPRM4825>

Бас редакторы – главный редактор

Жусупов Н. К.

д.ф.н., профессор

Заместитель главного редактора

Анессова А. Ж., *доктор PhD*

Ответственный секретарь

Уайханова М. А., *доктор PhD*

Редакция алқасы – Редакционная коллегия

Дементьев В. В., *д.ф.н., профессор (Российская Федерация)*

Еспенбетов А. С., *д.ф.н., профессор*

Трушев А. К., *д.ф.н., профессор*

Маслова В. А., *д.ф.н., профессор (Белоруссия)*

Пименова М. В., *д.ф.н., профессор (Российская Федерация)*

Баратова М. Н., *д.ф.н., профессор*

Аймухамбет Ж. А., *д.ф.н., профессор*

Шапауов Ә. Қ., *к.ф.н., профессор*

Шокубаева З. Ж., *технический редактор*

За достоверность материалов и рекламы ответственность несут авторы и рекламодатели

Редакция оставляет за собой право на отклонение материалов

При использовании материалов журнала ссылка на «Вестник Торайгыров университета» обязательна

<https://doi.org/10.48081/MVAS2918>***С. Ө.Сабыр, Г. К. Кажобаева**Ш. Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті,
Қазақстан Республикасы, Көкшетау қ.

АБАЙ ШЫҒАРМАШЫЛЫҒЫНЫҢ РЕНЕССАНСТЫҚ СИПАТЫ

Абай дәуірі, оның қазақ мемлекеттілігінің дамуындағы маңызы, ақынның тарихи, әлеуметтік, мәдени ой-өрісі, ойшылдың өз заманының қоғамдық, ғылыми-интеллектуалдық ортасына әсері, оның қазіргі әлемнің әдеби контекстіндегі орны – қазіргі таңда ұғынылуы тиіс өзекті мәселелер. Абайдың дарындылығы, Ренессанс гуманистеріндегідей, көп қырлы, ол – ақын және ойшыл Абайдың шығармашылығында ренессанстық әдебиет пен мәдениеттің барлық негізгі белгілері бар. Осыған байланысты бұл мақалада Абай шығармашылығының ренессанстық сипаты қарастырылады. Сондай-ақ Абайдың Батыс Ренессанс өкілдерінің шығармашылығымен үндестігі сөз болады.

Кілтті сөздер: Абай, ренессанс, қайта өрлеу, ренессанстық тұлға, ренессанстық сипат

Кіріспе

Қайта өркендеу дәуірі, Ренессанс – Батыс және Орта Еуропа елдері мәдениеті тарихындағы орта ғасырлық мәдениеттен жаңа заман мәдениетіне өту дәуірі. Қайта өркендеу дәуірі мәдениетінің негізгі ерекшеліктері – шынайылық, гуманистік дүние таным (гуманизм), көне мәдени мұраларға ден қою, оны қайта «көркейту» [1]. Бейнелеу өнеріндегідей, Қайта өрлеу дәуіріндегі әдебиетте адам мен әлем туралы бұл мәдениетке қатысты жаңа идеялар кең көрініс тапты. Әдебиеттің объектісі ретінде танылған фәнидің әр түрлілігі, динамикасы Ренессанс әдебиетін ортағасырлық әдебиеттен түбегейлі ерекшеленді. Қайта өрлеу дәуірі әдебиетінің, сонымен қатар бүкіл мәдениеттің ерекшелігі – жеке тұлғаға және оның тәжірибесіне деген қызығушылық, яғни антропоцентризм, сондай-ақ жеке тұлға мен қоғамның мәселесі, адамның сұлулығын дәріптеу, жердегі әлем поэзиясын терең қабылдау болды. Қайта өрлеу дәуірінің гуманизм идеологиясы сияқты, әдебиеті де адам өмірінің барлық өзекті мәселелеріне жауап беруге деген ұмтылысымен, сондай-ақ

ұлттың тарихы мен аңызға айналған өткеніне көңіл аударумен ерекшеленеді. Бұл – антикалық дәуірден бастап лирикалық поэзияның бұрын-соңды болмаған гүлденуі мен жаңа поэтикалық формалардың пайда болуының, драматургияның өркендеуінің себебі. «Ренессанс дәуірі» Еуропа халықтарына қатысты қолданылатыны белгілі, алайда бұл дәуір Еуразия халықтарының басынан өтті ме деген сұрақ туындайды. Осы сұраққа жауап іздеп көрелік.

Материалдар мен тәсілдер

Гуманизмнің жаңа прогрессивті идеялары Қайта өрлеу дәуірі әдебиетін ортағасырлық әдебиеттен ерекшелейтіні белгілі. Мұндай идеялар алдымен Италияда пайда болды, содан кейін бүкіл Еуропаға тарады. Бірақ әрбір жеке мемлекетте бұл үдеріс ұлттық сипатқа ие болды. Көптеген ғалымдардың (Д. Лазарев, Д. Лихачев т.б.) пікірінше, Еуразия халықтары мен мемлекеттері өздерінің мәдени дамуында Қайта өрлеу кезеңін бастан кешірген жоқ. Айталық, академик Д. Лихачев орыс мәдениеті тарихында Ренессанстың негізгі белгісі есептелетін қоғамды гуманизациялау кезеңінің, антропоцентризмнің болмағанын атап өтті [2, 342]. Ал қазақстандық ғалымдар қазақ мәдениеті дамуының өзіндік Ренессанс кезеңі болғанын айтады. Философия ғылымдарының докторы, профессор Ғ. Есім: «Казахский ренессанс – это выражение национальной идеи, более того, его можно назвать формулой этой идеи» [3], – дейді. Ғалым қазақ ренессансын Абайдың қазақ жазба әдебиетінің негізін қалауымен байланыстырады: «Время, которое подарило человечеству Абая, вполне можно назвать эпохой казахского Ренессанса, который был важным этапом в возрождении традиций тюркской письменной культуры на земле казахов. Один из наследников тюркской культуры, казахский народ вернулся к своей исконной письменной культуре» [4]. Ф.ғ.д., профессор Б. Ердембеков: «Ұлылық пен ізгілік қатар дарыған қасиетті қазақ топырағы да осындай ренессанстық тұлғалардан кенде емес. Мәселен, Орта ғасыр, қазақ халқына Ахмет Иассауи әлемімен танымал болса, XV ғасыр әдебиетін Асанқайғы атымен атаймыз. XVIII ғасырыңыз буырқанған Бұхар жырымен өрілсе, өткен ғасырдың аяғы – қазақ поэзиясының шыңы – ұлы Абай дәуірі екеніне еш таласыңыз жоқ...» [5, 3], – деп Абайды ренессанстық тұлғалар қатарына қосады. Фольклортанушы ғалым, академик С. Қасқабасов Шығыс және Батыс Ренессанстарының өзіндік ерекшеліктерін атап көрсетеді. Шығыс Ренессансы басқа ғылыми еңбектерде «мұсылмандық ренессанс», «Иран ренессансы» т.б. терминдермен беріліп жүр. Шығыс Ренессансының белгісі ретінде исламның Аллаға, Адамға айрықша мән беруі деп көрсетсе, Батыс Ренессансының ең басты белгісі – инквизициядан құтылып, Адамға бұрылу, оның ішкі дүниесіне үңілу екенін көрсетті. Профессор С. Қасқабасов Батыс Ренессансының танымал өкілдері Леонардо да Винчи, Тициан, Микеланджело, Данте т.б. инквизиция тұсында тапталған Адамды құдай

дәрежесіне көтеріп, антикалық құдайларды Адам қатарына қосқанын мысалға келтіреді. Ғалым Абай шығармашылығының ренессанстық сипаты оның антропоцентризмінде деп көрсетеді: «Абай үшін дүниенің басты өлшемі – Адам, оның ісі мен ойы, жаны мен санасы, сөзі мен сезімі. Абай поэзиясының Ренессанстық сипаты да осында деп білеміз» [6, 63]. Шетел ғалымдары да Абай шығармашылығының ренессанстық табиғатын растайды. Мысалы, Е. Тюгашев Абай философиясын зерттей келе, оның ренессанстық сипатқа ие екенін көрсетеді: «Возрожденческий антропоцентризм, будучи завоеванием тысячелетней истории философской мысли Европы, для Абая уже предзадан в качестве естественной установки, органичной для жизненного мира казахов» [7]. Яғни, Абай философиясына Ренессанстық антропоцентризм тән. Осыдан қазақ халқында ренессанс дәуірі ұлттық сипатта болғанын және оның Абай шығармашылығымен байланысты екенін білеміз.

Антропоцентризм, яки адам тұлғасын абсолюттендіруден басқа ренессанс дәуірінің тағы бірнеше белгілері бар. Олар: Ренессанс мәдениеті қайраткерлерінің энциклопедиялық білімділігі; титандық тұлғаға деген қызығушылық; аты аңызға айналған тарихи, ертегі образдарына, өмірдің көркем-психологиялық образына негізделген, ортағасырлық мәдениетпен салыстырғанда тереңірек ерекше реализм және т.б. Абайдың типологиялық қаһармандары ерекше және елкезбе, мінез байқағыш, әшекерелеуші түрінде кездеседі. Масғұт пен Ескендір – осындай жаһанкездер. «Қара сөздерінде» антикалық философтар сияқты кезбе ретінде Абайдың өзі көрінеді. Ақын классикалық шығыс әдебиетінің дәстүрлеріне сүйене отырып, өзінің «Масғұт» және «Ескендір» поэмаларын «дастан - сафарнаме» саяхат жанрында жазды. Мұнда да басты кейіпкер оғаш әрі кезбе болғанымен, Абай жанрдың дәстүрін одан әрі дамытып, тереңдете отырып, елдер мен салт-дәстүрлерді суреттеуден гөрі философиялық, ағартушылық жалпылауға көп мән берді.

Нәтижелер мен пікірталас

Абайдың ренессанстық белгілерінің бірі – білімге деген құштарлық, зайырлы ағартуға, ғылымға шақыру, әлемді тануға және басқа да мәдениеттерді меңгеруге ұмтылу. Қазақстан үшін XIX ғасыр – ағарту ғасыры. Ағартушылық идея Абай шығармашылығы үшін маңызды мәнге ие болды. «Атымды Адам қойған соң қайтіп надан болайын?» – деп, Абай адамның бұл ғаламда ерекше екенін, және оны ерекшелетін білім екенін айтады. Ағартушылық идеялары романтизм ұстанымдарымен, ақыл-парасатпен ұштасады. Мұндай үндестік ерекше стильді, шындықты бейнелеудің өзіндік әдісін, шығармашылықтың ерекше динамикасын туындатады, бұл Абай, Пушкин, Гете сияқты жазушыларды ерекшелейді.

Этникалық топтар, олардың мәдениеттері асинхронды түрде дамитыны анық. XIX ғасырдың соңғы онжылдықтарында өркениеттік дамуының

көшпелі ерекше түрі қазақ халқын өзіндік мәдени «ақиқат сәтіне», ұлттық қайта өрлеу және ағарту дәуірлерінің қосылған кезеңіне, көптеген елдер басынан өткен романтизм мен сыни реализмнің бағыттарына әкелді. Әдетте мұндай кезеңде бір ақынның шығармашылығында аталмыш қасиеттер шоғырланады да, кейіннен бұл ақынды халық өзінің ұлттық ақыны, ұлт бастаушысы ретінде таниды. Ресейде – Пушкин, Англияда – Байрон, Францияда – Гюго, Үндістанда – Тагор, Германияда – Гете, Жапонияда – Басе, Венгрияда – Петефи, Украинада – Шевченко, ал Қазақстанда Абай Құнанбаев осындай тұлға болған. Олардың барлығы – маргиналды (яғни энциклопедиялық білімді, ең кемі екі мәдениеттің жетістіктерін синтездейтін) тұлғалар, өткен мәдени дәуірлердің, әдеби бағыттардың, стильдердің артықшылықтарын өз шығармашылығының бойына сіңірген адамдар. Сондықтан оларды бір дәуір немесе бір бағыт шеңберінде қарастыру қиын. XIX ғасырдың басында қазақ даласында болашаққа жол сала отырып, Абайдың қайғылы маргиналды фигурасы тұр. Абайды ұлы ететін – Қайта өрлеу мен ағарту дәуірінің типологиялық ерекшеліктерін, сондай-ақ романтизм мен сыни реализм әдебиеттерінің ерекшеліктерін шоғырландырған шығармашылығы. Абайдың трагедиясы – заманын озған гений болғандықтан өз замандастарына түсініксіз болғанында. Ол өз халқын адамзат дамуының магистральды жолына шығаруға тырысты, оны әлемдік мәдениетке, жалпы адамзаттық өркениетке баулыды.

Абайды Ренессанс ақындарымен жақындастыратын белгілер қатарына энциклопедиялық білімділікті, өз халқының ғана емес, бүкіл Орта Азия, Шығыс фольклорын, ежелгі әдеби дәстүрлерін жандандыруға деген ұмтылысын, сондай-ақ сауатсыз шенеуіктер мен молдаларға ашық наразылығын білдіруін жатқызуға болады. Абай өз заманының әдебиеті мен классикалық әдебиетпен таныс болды, аударма ісін жетік меңгерді. Шындықтың көркемдік-психологиялық бейнесінің тереңдігі Абайды ағартушы жазушылармен байланыстырады. Бұл ақынның көптеген өлеңдерінің сатиралық және дидактикалық сипатынан көрінеді; надандықпен ақылдың күресуінің ағартушы идеясын бекітуде; азаматтықта; қоғамдық қызметі мен міндетіне байланысты адамның бейнесінде; әдебиетті демократияландыру бағытында; шындыққа сатиралық көзқарастың айқын белгілері бар. Бұл әсіресе Абайдың қара сөздеріне тән.

Сонымен, Абайдың синтетикалық шығармашылығының Ренессанстың типологиялық белгілері ағартушылық және сыни реализмнің сипаттамаларына парадоксальды түрде сәйкес келеді. Абай көп үлес қосқан Орталық Азиядағы ағартушылық кезеңді әлемдік мәдениеттің даму кезеңі ретінде қарастыратын болсақ, ол Еуропаға қарағанда кешеуілдегенімен, одан әлдеқайда шоғырланған әрі жылдам дамыған. Абай заттардың таныс келбеті мен

олардың шын мәнісі арасында, адам мен қоғам арасында, ұлттық бостандық пен ұлттық мәдениеттің әлемдік мәдениетке интеграциялану арасында үлкен алшақтың барын өте жақсы білді.

Абайдың тұлғалық маргиналдығы оның билеуші тап өкілінің тумасы ретінде әлеуметтік мәртебесіне байланысты болды. Абайдың өмірі мен шығармашылығындағы көптеген қайғылы коллизиялардың себебі – бай-феодалдық жоғарғы таптардың идеологиясын қабылдамағаны, осыдан барып билеуші топтар мен жас қазақ зиялылары арасында болғандығында. Сондықтан оның поэзиясына ерекше еркіндікке, тыныштыққа толы табиғат тән. Бұл Абайдың «Сегіз аяқ» өлеңі мен 90-жылдардағы лирикасында айқын аңғарылады. Абай лирикалық поэзиясында өз замандастарының ұятсыз әрекеттерін әшкерелейді, айыптайды. Бірақ қоғам ақынды түсінбейді және қабылдамайды. Бұл еңбегінің әурелігі өмір мәніндегі сенімсіздікке өкеледі:

Қайратым мәлім, –
Келмейді әлім,
Мақсат – алыс, өмір – шак.
Өткен соң, базар,
Қайтқан соң ажар,
Не болады құр қожак?!
Кеш деп қайтар жол емес,
Жол азығым мал емес,– деп жазады Абай.

Абай шығармашылығы – элитарлы. Ол өзінің жаңашылдық болмысынан дала поэзиясының әдеттегі идеяларынан асып түсті. Ескі дәстүрлерді, формаларды, жанрларды бұзып, жаңаларын бекіту арқылы Абай лирикалық шығармалардың жаңа түрлерін, қазақ әдебиетінің жаңа қабаты – философиялық дидактикалық прозаны, жаңа ырғақтарды, өлшемдерді, жаңа тақырыптарды, жанрлық формаларды қалыптастырды. Абайдың маргиналды поэзиясының элитарлығы шығармалардың бейнелік құрылымын күрделі көркемдік шифрлау арқылы да дәлелденеді. Мысалы, «Масғұт» поэмасын «Мың бір түн» араб ертегілерінің және И. Тургеневтің «Шығыс аңыздары» контекстін ескере отырып оқу керек. Алайда, Абай Тургенев нұсқасындағы астарлы әңгімеге жаңа мән беріп, қайта өңдегені соншалық, Масғұт Абайдың негізгі идеялары мен көзқарастарын уағыздайды, ол қазақтың Гамлеті немесе Чатскиы болды. Дегенмен, поэманың образдары мен идеяларын басқаша интерпритациялауға болатыны да хақ.

Қорытынды

Абайдың кейінгі лирикасының ауыр барокко мотивтері оптимистік ұлттық-ағартушылық идеалдармен, ал ағартушылық және сыни реализмнің азаматтық позициясы Монтескьенің «Парсы хаттарымен», Салтыков-Щедрин ертегілерімен, сондай-ақ шығыс романтизмінің өзіндік тақырыбымен

үндесетінін байқауға болады. Абайдың «Ғақлия» еңбегінің Ларошфуконның «Максималарымен», Гетенің «Максималар және рефлексияларымен» үндестігі бар. Бұл үрдіс, негізінен, шығармашылығы адам мен ұлт арасындағы жаңа қатынасты көрсететін ақындарға ғана тән. Әдебиет пен этномәдениет тоғысындағы маргиналды Абайдың артықшылығы – ол ұлттық әдебиеттің әлсіз жақтары мен кемшіліктерін көріп, оларды жамап, әлемдегі әр ұлттық әдебиеттің жетістіктері мен артықшылықтарын тиімді пайдалана білді. Ал ақындардан кейін халық өмірінің энциклопедиясын толықтырай түсетін, ақын әлемін бүкіл әлемге ашатын прозаиктердің болатынын М. Әуезовтің шығармашылығы арқылы айқын көре аламыз.

Абайдың шығармашылығында ренессанстық әдебиет пен мәдениеттің барлық негізгі белгілері бар. Абай халық шығармашылығы мен әдебиеттің еуропалық және бүкіл әлемдік бағыттарын біріктіре отырып, өз шығармашылығымен бірге қазақ әдебиетін әлемдік деңгейге көтерді. Шындықтың көркемдік-психологиялық образ деңгейі Абайды ренессанстық мәдениет деңгейіне көтереді. Қазақстандағы бұл әлемдік мәдениеттің даму кезеңі Абай шығармашылығы арқасында танылады. Оның гуманистік, ағартушылық идеалдары тіпті оның пессимистік шығармаларында да кездесуі Абайдың шығармашылығында өмірді қабылдау трагедиясы мен оптимизмін ұштастырғанын аңғартады. Абай шығармашылығының ренессанстық сипаты антропоцентризм, гуманизм, ағартушылық сипаттары арқылы көрініс тапты. Абай поэзиясының кілті қазақ халқына әлемдік мәдениеттің есігін ашты. Сондықтан біз Абайды ренессанстық тұлға, ал оның шығармашылығын ренессанстық сипатқа ие деп айта аламыз.

Пайдаланған деректер тізімі

1 Өнер: Жалпы білім беретін мектептің жаратылыстану-математика бағытындағы 11-сыныбына арналған оқулық / Қ. Болатбаев, Е. Қосбармақов, А. Еркебай. – Алматы : «Мектеп» баспасы, 2007.

2 **Лихачев, Д. С.** Русская литература // История мировой литературы. М., 1987.

3 **Есім, Ғ.** Казахский ренессанс. «Nomad кочевник» интернет порталы, 07.04.2011 ж. [Электронды ресурс]. – <https://nomad.su/?a=3-201104070031>.

4 **Есім, Ғ.** Нравственное возрождение как наследие Абая. «Казахстанская правда» газеті, 05.05.2017 ж. [Электронды ресурс]. – <https://www.kazpravda.kz/fresh/view/nravstvennoe-vozhrozhdenie-kak-nasledie-abaya>.

5 **Ердембеков, Б. А.** Өріп ақын. Алматы. 2001. – 192 б.

6 **Қасқабасов, С. Қ.** Алтын жылға. Зерттеулер мен мақалалары. – Алматы : «Жібек жолы», 2013. – 520 б.

7 Түгашев, Е.А. Этнофилософия Абая: социально-философский контекст интерпретации. Институт Абая, 02.05.2013 г. [Электронды ресурс]. – <http://abai.kaznu.kz/rus/?p=301>.

References

1 Öner: Jalpy bilim beretin mekteptiñ jaratylyctany-matematika bağytyndağy 11-cyubyyna arnalğan oqylyq / Q. Bolatbaev, E. Qocbarmaqov, A. Erkebai. [Art: study for the 11th grade of the natural-mathematical direction of the general education school / K. Bolatbayev, E. Kokbarmakov, A. Yerkebay] – Almaty : «Mektep» баспасы, 2007.

2 **Lixachev, D. C.** Русская литература // İctoria mirovoi literatyry. [Likhachev, D. C. Russian literature // History of world literature] М., 1987.

3 **Есім, Ǵ.** Kazaxcki reneccanc. «Nomad kochevnik» [Yesim, G. Kazakhstan Renaissance. «Nomad nomad»] internet portaly, 07.04.2011 j. [Elektrondy resurs]. – <https://nomad.su/?a=3-201104070031>.

4 **Есім, Ǵ.** Hravctvennoe vozrojdenie kak nacledie Abaia. [Yesim, G. Moral revival as a legacy of Abai] «Kazaxctancaia pravda» gazetı, 05.05.2017 j. [Elektrondy resurs]. – <https://www.kazpravda.kz/fresh/view/nravstvennoe-vozrozhdenie-kak-nasledie-abaya>.

5 **Erdembekov, B. A.** Ärip aqyn. [Erdembekov, B. A. Arip is a poet] Almaty. 2001. – 192 p.

6 **Qacqabacov, C. Q.** Altyn jylğa. Zertteyler men maqalalary. [Kaskabasov, S. K. Golden hollow. Researches and articles] – Almaty : «Jibek joly», 2013. – 520 b.

7 **Tügäşev, E. A.** Etnofilocofia Abaia: cosialno-filocofcki kontekct interpretasii. [Tugashiev, E. A. Ethnophilology of Abaya: socio-philosophical context of interpretation] İncıtıtyt Abaia, 02.05.2013 g. [Elektrondy resurs]. – <http://abai.kaznu.kz/rus/?p=301>.

Материал баспаға 16.03.21 түсті.

С. Ө. Сабыр, Г. К. Кажыбаева

Кокшетауский университет имени Ш.Уалиханова,

Республика Казахстан, г. Кокшетау.

Материал поступил в редакцию 16.03.21.

О РЕНЕССАНСНОМ ХАРАКТЕРЕ ТВОРЧЕСТВА АБАЯ

Эпоха Абая, его значение в развитии казахской государственности, историческая, социальная, культурная мысль поэта, влияние мыслителя на общественную, научно-интеллектуальную среду своего времени, его место в литературном контексте современного мира – актуальные проблемы, которые должны быть осмыслены в настоящее время. Талант Абая, как и у гуманистов Ренессанса, многогранен, он – поэт и мыслитель. В творчестве Абая есть все основные признаки ренессансной литературы и культуры. В этой связи в данной статье рассматривается ренессансный характер творчества Абая. Также речь идет о гармонии Абая с творчеством представителей Западного Ренессанса.

Ключевые слова: Абай, Ренессанс, ренессансная личность, ренессансный характер.

S. O. Sabyr, G. K. Kazhibayeva
Sh. Ualikhhanov Kokshetau University,
Republic of Kazakhstan, Kokshetau.
Material received on 16.03.21.

ABOUT THE RENAISSANCE CHARACTER OF ABAY'S WORK

The era of Abay, its significance in the development of the Kazakh state, the historical, social, cultural thought of the poet, the influence of the thinker on the social, scientific and intellectual environment of his time, his place in the literary context of the modern world – topical issues that must be understood at the present time. Abay's talent, like that of the Renaissance humanists, is multifaceted, he is a poet and thinker. Abay's work has all the main features of Renaissance literature and culture. In this regard, this article examines the Renaissance character of Abay's work. We are also talking about the harmony of Abay with the creativity of representatives of the Western Renaissance.

Keywords: Abay, renaissance, resurrection, renaissance person, renaissance character.

Теруге 16.03.2021 ж. жіберілді. Басуға 26.03.2021 ж. қол қойылды.
Электронды баспа
1,80 Mb RAM

Шартты баспа табағы 17,0. Таралымы 300 дана. Бағасы келісім бойынша.
Компьютерде беттеген: А. Шукурбаева
Корректор: А. Р. Омарова
Тапсырыс № 3754

Сдано в набор 16.03.2021 г. Подписано в печать 26.03.2021 г.
Электронное издание
1,80 Mb RAM

Усл. печ. л. 17,0. Тираж 300 экз. Цена договорная.
Компьютерная верстка: А. Шукурбаева
Корректор: А. Р. Омарова
Заказ № 3754

«Toraighyrov University» баспасынан басылып шығарылған
Торайғыров университеті
140008, Павлодар қ., Ломов к., 64, 137 каб.

«Toraighyrov University» баспасы
Торайғыров университеті
140008, Павлодар қ., Ломов к., 64, 137 каб.
67-36-69
e-mail: kereku@tou.edu.kz
www.vestnik.tou.edu.kz